

Zoranelul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei.
 Instituțiuni și bănci 150 lei.
 Muncitorii minieri 50 lei.

APARE ÎN FIECARE JOI

D. Duca a fost însărcinat cu formarea noului guvern

Guvernul Vaida și-a înaintat demisia Sâmbătă.

Această demisie, aproape forțată, își are următoarele trei cauze:

I. Congresul membrilor, Culiul Patriei, ținut la Ateneu-București, au adus în discuție publică Coroana; iar guvernul d. Vaida n'a reacționat la timp și așa cum se cuvea.

II. Acordul încheiat la Paris între credtorii străini și Statul Român. Tratatul a fost condus de fostul ministru de finanțe Madgearu.

III. Și ultimul care și el e destul de important, e grupul Maniu, care a luat o atitudine ostilă; guvernului Vaida; aducându-l desigur în imposibilitate să-și mai treacă proiectele de legi prin sfatul țării, — parlamentarilor. Și astfel stând lucrurile, M. S. Regele a retras încrederea sa guvernului Vaida.

După două zile de consultări cu șefii de partide, factoul Constituțional, a însărcinat pe d. Duca cu formarea noului guvern.

Noul Cabinet s'a format astfel:

Primministru: Duca, subsecr. Mavrodî, Budurescu.
 Interne: Inculeț, subsecr. Juca, Jamandî.
 Externe: Titulescu, subscr. S. Rădulescu.
 Finanțe: D. Brătianu, subscr. Victor Slăvescu.
 Domenii: Cipăianu, subscr. Manol. Strungă Negură.

Vedere din Musariu.

Comerț: Tătărăscu.
 Justiție: Antonescu.
 Instrucție: Angelescu, subscr. Popescu-Necșești.
 Apărare: Gen. Uică, subscr. Irimiescu.
 Comunicații: Franasovici.
 Sănătate: Dumitriu.
 Ministrul Ardealului: Lăpedatu.
 „ Bucovinei: Nistor.
 „ Minorit.: Gen. Paul Angelescu

♦♦♦♦♦

Buletin politic

INTERNE

Intrucât partidul liberal-ducist a fost chemat la putere, adunarea, ce trebuia să se țină în capitală la 15 Nov. s'a contramandat.

După ce membri noului guvern vor depune jurământul atât dl. Oct. Goga cât și dl. G. Brătianu, vor face declarații politice de un interes senzațional.

Eri seară „Monitorul Oficial“ a apărut în ediția specială cu decretul regal pentru numirea noului guvern.

Imediat și'n altă ediție specială, se va publica decretul pentru dizolvarea Parlamentului

Marți, 14 Noembrie orele 9.30 dim. a început la Consiliu de revizie al armatei judecarea recursului făcut de Bruno Seletski împotriva sentinței consiliului de război al C. II A. prin care a fost condamnat la 5 ani reclusiune pentru spionaj.

În ziua de 12 l. c. a avut loc târmostrea catedralei din Târgoviște în prezența I. P. S. Patriarh, a episcopilor și a clerului.

EXTERNE

În 12 Nov. la Washington a avut loc o întrevedere între dnii Roosevelt și Litvinov. Se zică că se va încheia cu această ocazie un tratat pe baza reciprocității.

Rezultatul plebiscitului din Germania a fost că 93.6 la sută din alegătorii germani au votat pentru Hitler.

Războiu? Ziarele aduc știrea care face multă valvă printre cetitori, că Rușii au scufundat două vapoare japoneze și că au doborât zece avioane japoneze cari zburau deasupra teritoriului sovietic.

Insemnări din pribegie

(Continuare)

Laishev 7 Sept. 1918.

După veștile sosite aseară, bolșevicii au reocupat orașul Kazan. Se poate altcum deduce aceasta și din faptul că Cehii și unitățile „Armatei populare ruse“ — sosite aci, eri, dinspre Kazan, — se pregătesc pentru retragere. Azi m'a chemat Comandantul trupei ce a staționat aci în oraș de când s'a organizat, porucicul Gribov, și mi-a spus să fiu gata pe mâine cu cei 75 prizonieri ce am sub comandă, pentru a merge cu trupa sa în retragere. De la el m'am dus la comandantul garnizoanei, care era numai praporscic și am în trebat ce e de făcut. În vorba noastră a sosit și por. Gribov, a promis că nu va încerca evacuarea noastră a prizonierilor din oraș. Din privirea lui am dedus că nu se va ținea de cuvânt.

Laishev, Debarcader la fl. Kama, 8 Sept. 1918.

Cea din urmă zi în acest oraș. S'a întâmplat așa cum prevăzusem eri. În noapte

por. Gribov a trimis soldați să ne evacueze și pe noi. Eu care dormeam singur într'o baracă puteam rămâne în oraș, căci la mine n'au venit Rușii, văzând însă că duc pe ceilalți am preferat a pleca și eu cu ei. Războiul și așa nu se știe când se va termina, deci să văd și eu de voe bună Siberia, pe care așa de multă lume a văzut-o de silă. Scriam în vară că „tătucul“ Nicolae II, a fost adus din Tobolsk la Ekaterinburg în Urali. Se svonise pe aici, în Iulie, că țarul cu întreaga familie ar fi fost asasinați, însă nu se dădea mare crezare acestui svon din cauză că bolșevicii în destule ocazii lansează svonuri ce pe urmă se dovedese nefondate. După ocuparea Ekaterinburgului s'a adevărit însă că într'adevăr țarul și familia lui au fost asasinați fără nici o judecată, nici măcar sumară cum se inscenase la timpul său lui Ludovic XVI.

Kama, 10 Sept. 1918.

Am plecat aseară. Suntem într'o barcă eu și 95 prizonieri — mi-au mai adus din Kazan 20 — și ocupăm jumătatea spre proră. Cealaltă jumătate e ocupată de 50 bolșevici

din oraș și jur, cari s'au compromis în timpul dominației bolșevice. În cele câteva săptămâni de dominație a democraților lui Avksentiev, n'au avut timpul să-i judece și acum îi duc cu ei.

Alte 3 bărci dinaintea noastră sunt ocupate de un regiment al „Armatei poporului“ sub comanda polcovnicului Prokopiev.

M'am prezentat polcovnicului și l-am rugat, ori să ne dea și nouă hrană ori să ne lase în orașul Cistopol. Mi-a răspuns că hrană abia are pentru soldații lui iar în Cistopol nu ne lasă ca să nu ajungem sub bolșevici, cari acum după pacea dela Brest-Litovsk predau pe prizonieri puterilor, centrale, cari îi trimit iar pe front contra aliaților Rusiei.

Aseară am fost chemat la polcovnic și mi-a cerut — nu ordonat — să dau prizonierii să încarce saci de făină dela moara din Murziki. Va să zică sunt și eu un „șef“ dela care se cere nu i se poruncește. Cu toată „șefia“ am mers și eu cu ceilalți și am încercat saci, — muncă la care mă pricepeam din timpul muncii mele în brutărie. Cu noi devalma cărau saci și soldații și ofițerii ruși. Mai mulți saci cărau însă ofițerii decât soldații Vai și de așa disciplină! „Armata poporului“ nu va revivia Rusia.

Ioan Fodor

(Va urma).

Lăncile lui Iancu

Cum se pierd armele lăncierilor și vânătorilor români dela 1848.

Jele-i Doamne cui i jele, jele-i Doamne codrului de armele lăncului; că le plouă și le ninge, n'are cine le încinge, armele lăncului.

Fără să vrem ne vin în minte cuvintele poetului anonim.

Dar pe când poetului i jele că nu se mai ridică un om ca Iancu, care să fie vrednic a purta niște arme biruitoare și care să învie vremile de eroism și măreție ale trecutului, noi scriem azi despre adevăratele arme-din fier și lemn — cu cari a luptat Iancu, Absente, prefectii, tribunii, decurionii și toți legionarii români dela 1848.

Pe acestea le ploaie și le ninge, căci mai sunt multe și acum după aproupe o sută de ani dela mărețele vremuri.

Când nu's transformate în unelte de lipsă pentru casă, sunt aruncate prin poduri, lăsate să se ruginească și putrezească — ici o lance, colo o pușcă — (Cacova Aiudului), ori fierul lor e purtat pe băta de păstorii vacilor, până când se rupe sau până când, cei cari le poartă, se satură de ele și le aruncă prin tufe ca pe niște fere ne-trebnice (Olteni).

Noi știm că este un „Muzeu al lui Iancu”, la Vidra și un muzeu militar, la București și mai știm că atâta armată trece în fiecare an prin satul tribunului Chiriac Șerban, la exerciții și manevre, cari se fac pe locurile călcate de odinioară de legionarii dela 1848.

Ne mirăm deci cum de nu s'a aflat nici un ofițer care să știe despre existența armelor pomenite, cu atât mai vărtos, cu cât unii sunt de prin partea locului.

Ne mai mirăm iarăș, cum nu s'au găsit ofițeri care să culeagă aceste arme prețioase pentru muzeul din Vidra, pentru cel din București sau poate chiar pentru un Muzeu Militar care s'ar putea înființa la Aiud.

Cacova Aiudului.

Broței Gotea

Tribuna medicală populară

Intrebuințările pelinului

Pelinul este una din plantele cele mai vechi, ce s'a întrebuințat în medicină, mai ales contra nepoftei de mâncare. În adevăr din diferite cauze, uneori stomacul unor persoane se lenevește, nu mai produce sucurile necesare pentru mistuirea alimentelor și atunci omul nu mai are poftă de mâncare, ceea ce mănâncă cu sila nu se mai mistuește (digeră), alimentele se grămădesc în stomac, și omul simte o greutate și o stare de trândăvie generală.

În asemenea împrejurări, dimineața pe nemâncate să se ia 30—40 grame de sare amară în apă sau să se ia 30 grame unt de re-

țină sau iarna, când se găsește zeamă de varză, se poate lua 2—3 pahare mari de zeamă de varză sărată.

La copii se va da totdeauna unt de rețină 10 grame, (o linguriță). Sarea amară sau untul de rețină, vor goli stomacul de alimentele ce stau în el și produc greutatea. Apoi începând dela a doua zi se va lua înainte de fiecare masă, în loc de țuică, câte un pahar de ceaiu de pelin sau se va lua 5—20 grame tinctură de pelin în apă. Aceasta se va continua 10—20 zile. În acest timp pelinul deșteaptă stomacul din starea lui de lenevire și îl îmboldește la muncă, el va produce atunci suc gastric (un fel de bale, ca cele ce se găsesc în gură) și acest suc gastric va face ca alimentele să se mistuiască (degeră), greutatea la stomac nu v'a mai fi, omul va avea poftă de mâncare și se va simți bine și vesel.

Două sau trei săptămâni este destul ca să se ia pelin, de aici înainte stomacul se obișnuiește cu munca, ca orișicare leneș și atunci nu va mai avea nevoie de pelin!

Pelinul numai atunci produce poftă de mâncare, când nepofta este datorită lenevirei stomacului. Când însă stomacul este bolnav de o altă boală mai grea, în acest din urmă caz, pelinul nu numai că nu va fi de folos, dar se poate întâmpla să fie vătămător.

O altă boală în contra căreia pelinul se poate întrebuința de multe ori cu folos este și dropica. În adevăr spun unii doctori, că pelinul când se întrebuințează contra dropiceii, uneori o vindecă, mai ales când dropica este datorită frigurilor îndelungate, alte ori dacă nu o vindecă complet, cel puțin ușurează pe bolnav.

Se poate întrebuința pelinul cu folos și contra frigurilor, atunci când nu avem chinină, căci este știut și bine stabilit că chinina este doctoria cea mai bună contra frigurilor; se întâmplă uneori să nu găsim la țară, unde nu avem chinină putem recurge la pelin, facem ceaiu sau vin de pelin sau tinctură și întrebuințăm, după cum am spus mai sus.

Pelinul se poate întrebuința cu folos contra limbricilor și contra panglicei. În acest caz, contra panglicei se va lua 4 grame de praf de pelin, se amestecă cu miere de stup și se bea. După ce s'au beut prafurile de pelin, îndată să se ia și 30—40 grame unt de rețină. Contra limbricilor se va lua 2—3 grame tot în miere de stup, apoi îndată copilul va mai lua 10 grame de unt de rețină.

Pelinul în comerț. În comerț se vând diferite beuturi spirituoase, fabricate din pelin, astfel: *absintul*, *wermutul*, nu sunt altceva de cât preparațiuni din pelin și spirt, uneori se adaugă vin alte ori nu.

Oamenii cari abuzează prea mult de pelin capătă cu timpul un fel de otrăvire prin pelin, au tremurături, parcă ar fi apucați de boala copiilor (epilepsie), nu pot să doarmă, aiurează, își pierd memoria, se prostesc, etc. De aceea întrebuințarea pelinului trebuie să fie moderată. Mai bine să nu-l întrebuințeze cineva de loc, de cât să-l întrebuințeze fără socoteală.

Dr. G. D. Spineanu

Inceput de carieră

5. În așteptare.

de: Mibo.

(Continuare).

Am cerut cheia și m'am dus la școală. O clădire mare orientată în unghi. Lângă ea un brad uriaș stă de strajă. N'are gard, n'are grădină, n'are nici un alt acaret, ba n'are nici vecini. E singuratică și pustie, așa cum mă simțeam eu. În ea, murdărie mare, nu sunt bănci, nu sunt catedre și jumătate din geamuri sunt sparte. Dela ușă te isbește un miros greu de mucigai. Mă uit împrejur, caut și nu găsesc nici un fel de material didactic. Nu sunt sobe, nu este nici un dulap. Intregul mobilier este o masă stricată, un scaun de brad

descheiat complet și câteva bănci stricate. Arhiva, câteva registre prăfuite și roase de șoareci de pe timpul stăpânirii străine.

Un singur catalog din anul trecut, arată că au fost înscriși 25 elevi dintre cari au frecventat cursurile 17 elevi și a căror situație era... aproape încheiată. Recensământul copiilor, necompletat. Erau doar imprimătele trimise de revizorat, pentru a se completa până la 15 Iunie a anului în curs. În imprimăte, găsesc un tablou. Era pictură originală, în acuarele, executată de inaintașul meu. Reprezenta schimonosirea tabloului M. S. Regina Maria.

Cu alte cuvinte, fostul meu coleg, suplinitor, se ocupa și cu pictura. Poate că avea talent; dar nu și-l putuse valorifica, din cauza activității școlare desfășurată...

Predică

„Temerea de D-zeu este înțelepciune și ferirea de rele este prețiere”. Iov 28 v. 28.

Frați creștini!

Trăim zile de grea încercare, de grea cumpănă; căci în lupta cea grea a vieții noastre, în lupta ce se dă între bine și rău, între lumină și întunec, între virtute și păcat între adevăr și minciună, între înălțare și cădere. Vai! mulți sunt cari cad dela calea adevărului vecinic, la calea care duce la peire, la necredință la înstrăinare de casa lui D-zeu, la nepăsarea de cele sfinte și mântuitoare de suflet.

Fața lumii creștinești de astăzi, e întunecată și viața religioasă-morală a creștinilor de astăzi, e întristătoare! Și oare pentru ce? La această întrebare voiesc să răspund și să vă arat cauzele decăderii vieții religioase-morale, din zilele noastre.

Credința religioasă a omenimei stricate și depărtate dela cinstirea adevărului dumnezeiesc, a trebuit îndreptată prin Mântuitorul nostru Iisus Cristos, fiul lui D-zeu, carele venind în lume, și luând trup omenesc mai presus de fire, din Preacurata fecioară Maria, prin învățăturile sale evanghelice, pentru care a suferit moarte crâncenă pe cruce, — a pus bază bisericii sale, în care să se predice mărirea lui D-zeu, a adevărului a dreptății, a iubirei și a binelui comun, adică a pus bază Impărăției lui Dumnezeu, chiar aci pe pământ. Biserica de care vă vorbesc nu este zidirea în care ne aflăm; ci biserica întemeiată de fiul lui D-zeu „suntem noi toți cei ce mărturisim o Credință în Iisus Christos, și purtăm numele cel frumos de „Creștin“ dat nouă prin sf. Botez. Voi sunteți biserica cea vie a lui Dumnezeu“ ne zice sf. Apostol Pavel în epist. către Corint. c. 6 v. 16.

Un membru adevărat al bisericii care de fapt ascultă cu drag învățăturile evanghelice ale Mântuitorului și împlinește poruncile Lui, — acela prin Darul lui D-zeu, petrece o viață sufletească aici pe pământ, se pune în legătură cu D-zeu ziditorul a toate, se apropie din ce în ce tot mai mult de dânsul, păstrând în sufletul său chipul și asemănarea lui D-zeu.

Iată scopul sau ținta cea înaltă, rostul vieții noastre pre pământ. „Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru din ceriuri desăvârșit este“. Mateiu V. v. 48.

După învățătura evanghelică știm că până la venirea Domnului nostru Iisus Christos, omenirea întreagă era osândită la munca vecinică, și această osândă era în urma păcatului strămoșesc săvârșit de strămoșii noștri în Raiu.

Răscumpărarea noastră dela munca cea vecinică și ispășirea păcatului a putut-o îndeplini numai singur Dumnezeu-omul, Domnul nostru Iisus Christos.

Unde mai putem afla atâta iubire de oameni? decât numai la bunul nostru Mântuitor, Domnul Iisus Christos, care singur este izvorul iubirei. „Așa a iubit Dumnezeu lumea încât și pe fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață vecinică“. Ioan III. v. 16.

Candiu Stanciu
preot ort. rom.

(Va urma).

Cu sufletul plin de amărăciune, mă reîntorc la postul de păzitor al bagajelor și... stau în așteptare.

Eram hotărît să nu mai fiu, nimănu, atât de îngăduitor. Iată și cocoana preoteasă...

— Ați fost la școală, dom' nvățator?

— Am fost, coconită.

— Cu părintele nu vă întâlniți?

— Nu l-am întâlnit, dar n'a venit încă?

— Nu. Nu știu de ce întârzie atât.

Și ca să nu pierd ocazia, îi luaî vorba din gură:

— Doamnă, vă rog, fiți atât de bună și dați-mi voe să stau în balcon, la masa ceia, să mănânc. Sunt peste măsură de flămând și obsit.

† Moartea lui Amos Frâncu

Amos Frâncu . . . tribunul Moșilor a murit, și odată cu trecerea dela cele pământeste, trece și dispăre și ultimul tribun al nostru, pe care nemi-loasa aripă a morții îl răpește dintre noi, tocmai acum când văduvele și orfanii „bieșilor Moși“, dela El așteptau o mână de ajutor.

Moartea lui Amos Frâncu se poate asemăna cu aceea a Craiului Munților Avram Iancu, căci după cum Viteazul între viteji — Iancu — „inchis-a ochii săi răfăcitori pe drumuri singur numai cu fluierul său“, tot așa Amos Frâncu, iată-l pe catafalc, acum când începuse să cutreere țara'n lung și'n lat ținând conferințe și dând teatru cu ajutorul binevoitor al dnei Giurgea, în favorul văduvelor și orfanilor de moși. Însă soarta a fost nedreaptă cu El, căci în ziua de 26 Oct. a. c. când urma să fie în Sibiu, se'mbolnăvise la Brașov și a trebuit să fie internat în spital, iar noi, moșii lui ce ne găsim în Sibiu și-l așteptam cu cea mai mare nerăbdare, am simțit mare ngrijorare în urma acestei știri.

Și-acum măntreb, avut-am noi — din păcate — dreptate, când simțit-am îngrijorare de soarta iubitului nostru tribun?

Am avut, n'am fi mai avut!

A murit . . . și'n mormântarea are loc în comuna lui natală Baia de Criș, după dorința sa! Și oare de ce tocmai aici? Așa a voit El! Ca să fie mai aproape de Craiul Munților, care-și doarme-acum liniștit somnul de veci în mormântul său umbrit de gorunul lui Horia.

Ai murit iubite și'n veci neuitate
Tribun al nostru, fără ca să ne spui,

până când va trebui oare ca buciul nostru, buciul Moșilor, să repete mereu același refren:

„Munți noștri de-aur plini,
„Iar noi slugi pe la străini“!?”

Deși Tu ai murit cu trupul, totuși trăiești printre noi cu sufletul! Îți promitem, că povețele și cuvintele Tale, le vom urma și de aci înainte, cu cea mai sfântă religiozitate. Noi, Moșii Tăi, cei risipiți în largul Țării, unii pe la studii, iar cei mai mulți „cu cercuri, cu ciubară și cu tocure de rășină, în țară după fărână“, atunci când ne vom înapoia la vetrele noastre, primul gând ce-l vom avea, va fi să-ți vedem și să-ți cercetăm locul unde Tu voit-ai să dormi somnul de veci, ne vom pleca cu smerenie în fața umbrei Tale, și nu puține lacrimi îți vor uda mormântul, căci aproape viața'ntreagă ai jertfit-o cauzelor și intereselor „Moșilor Tăi dragi“, și atât noi, cât și urmașii noștri, nu vom putea să te uităm nicicând! Sufletele noastre nu se vor instreina de Sufletul Tău, cu atât mai vătos, cu cât, acum la adânci bătrânețe, fără a pregeta o clipă, ai plecat „prin țară“ pentru ajutorarea Moșilor!

„Deci Te-i odihni de-acuma
„Sărmană inimă trudită.
„Iluziunea cea din urmă
„S'a stins și ea ne'ndeplinită.
„S'a stins. De astăzi înainte
„E timpul să Te odihnești,
„Căci Te-ai zbatut destul în vâlva
„Perversităților lumești!“.

Dormi în pace! Moșii Tăi cei dragi, veghiază!

Marcu Sârbu

Politica ocaziilor pierdute

În noua situație europeană ori-ce optimism, ori-cât de anemic ar fi el, reconfortează. Mai sunt deci oameni cari cred cu o sinceritate dezarmantă într'un continent echilibrat și uman. Și concepi o nouă speranță pe pământul acesta bătrân și sângerat al prelungirii asiatică.

D-l Sarraut, noul președinte de consiliu din Franța, a spus în declarația ministerială a guvernului:

„Franța calmă și puternică, voește să fie liberă de ori-ce patimă, fiindcă se știe în stare să-și facă respectat dreptul ei și acest drept se confundă acum cu acela al tuturor națiunilor sincere legate de menținerea păcii, în special cu al acelor țări, cari sunt unite de Franța prin legături precise: *Marea Britanie*, care a confirmat prin vocea unuia dintre cei mai eminenti oameni de stat ai ei, adeziunea guvernului la ideea actualității și rămânerei în vigoare a acordurilor dela Locarno, *Italia* a cărei amicitie a fost reafirmată atât de fericit

de precedentul guvern și ale cărei inițiative diplomatice au atestat clar voința ei de a se întâlni cu Franța în opera de cooperare europeană, *Statele-Unite*, cari aduc operei de pace un concurs indispensabil, *Rusia* care a dat lumii occidentale o contribuție prin pactele de neagresiune și protocolurile asupra definiției agresorului și în sfârșit *Belgia*, *Polonia* și *Mica Ințelegere*, cari sigure de profundul nostru atașament au fost afectuos asociate la negocierile și la pactele noastre“.

Cuvintele d-lui Sarraut, spuse dela înălțimea răspunderii d-sale, impresionează. Ele îți sugerează insistent ipoteza unei armonii quasi-generale asupra idealurilor locarniene. În abstract, cel puțin, vibrăm toți, puteri principale și puteri cu interese limitate, în aceeași sfântă și platonice frenezie pacifistă. Toți suntem de acord pe principii. Nefericirea este că nu prea suntem de acord asupra metodelor. Or ceea ce contează în viața politică, de altfel ca și în ori-ce altă viață, este felul în care îți

traduci în practică principiile. Dacă realizarea nu este convergentă și nu există acord asupra procedurilor, principiile cad în cel mai negru platonism.

Problema a fost prezentată de șeful partidului liberal român, în toată acuitatea ei. D-l Duca a spus:

„Sau Europa lasă Germania să se reinarmeze și atunci fatal va reîncepe acea cursă a înarmărilor, care — experiența istorică ne-o dovedește — a adus aproape sistematic popoarele la cataclismul războiului sau semnatori tratatului Versailles nu vor îngădui această reinarmare a Germaniei și atunci războiul va deveni o inexorabilă și iminență fatalitate“.

Prea mult pesimism, se va spune. Pre multă luciditate vreți să spuneți.

La fel a fost acuzat Maurras când a denunțat războiul inevitabil după concedierea lui Delcasse și după Agadir. La fel sunt acuzați astăzi Maurras, Bainvalle și ceilalți dela A. F. când arată perspectivele fatale ale politicii briandiste. Pesimism, pesimism, suprapesimism. În definitiv cine dovedește că în toată sbuciumata istorie a Europei nu găsim îndreptățirea flagrantă a acestui pesimism?

Nu există o politică mai greșită decât optimismul. Optimismul este politica ocaziilor pierdute. Nu faci astăzi ceea ce ar trebui să faci inexorabil astăzi, pentru că mâine va fi prea târziu. Și nu faci pentru că sperii.

Așa s'a înîmplat și cu acest frumos basm al Societății Națiunilor, pe cari-l vor ceti ironicii copii ai generației războiului viitor.

Basmul cu amânarea. Tentativele de realizare practică au fost înlăturate de discursurile — kilometraj-peltea, gust — miere leșinată — ale reprezentațiilor unor națiuni veșnic înșelate.

Discursul d-lui Sarraut cade ca un balsam pe nevroza actuală a Europei. Dar cu un simplu balsam nu se vindecă nimic.

Trebuie ceva mai tăios.

(„Românul“)

(m. f.)

Teatrale

— Turneul marei artiste **MARIA GIURGEA**, Societară a Teatrului Național din București, va da în Sala Hotelului „Coroana“ din Brad, în ziua de 20 Noembrie 1933, orele 9 seara, o **Reprezentare de gală** dată în folosul văduvelor și copiilor orfani de **MOȘI** sub patronajul de onoare al *D-nei Clotilda Mareșal Averescu*.

Partea I-a: 1. Cuvânt de deschidere, de dl Candin Ciocan, dir. liceului „A.-Iancu“, 2. T. Popoviciu: Marșul lui Iancu executat de corul elevilor liceului. 3. I. Ivela: Trăiască România Mare, marș executat de corul elevilor liceului. 4. „Miorița“ versuri de V. Alexandri, d-na Maria Giurgea.

Partea II-a: **Striana**, comedie eroică în două acte în versuri de Alfred Moșoiu. În distribuție: Maria Giurgea, societară Teatrul Naț. din București, Dinu Macedonski, fost la Teatru de Vest Oradea, Const. Mărculescu, soc. Teatr. Naț. din București, C. Theodoru, Gh. Damian, C. C. Argeșel, P. A. Balteș.

Bilete la Librăria ZARAND, și seara la Cassa.

— Da, da... cum de nu! Se poate. Placă domnule, poștește!...

— Sărut mâna doamnă. Mulțumesc.

Mi-am scos din geamantanul cel mic, merindele ce-mi mai rămăsese și m'am așezat la masa din „verandă“, cu grămezi de mere prin prejur...

Măncam ca unul după o săptămână de greva foamei.

Nu știam din care să înghit mai repede: din pâne, din friptură? Ambele erau uscate ca și esofagul meu care de abia le transmitea stomacului nerăbdător.

Dar cum întindeam eu, mai cu ferocitate dintr'un picior de rață; iată se aud niște pași grei, cari cutremurau întreaga „verandă“.

Un domn gras, cu puțină barbă, a la d. mareșal Averescu, îmbrăcat civil, doar cu o vestă închisă până la guler, venea repede. Subsuoară avea o carte învelită în patrafir. Cu o tresărire ușoară întorseși capul.

— Bună ziua domnule și poftă bună! Strigă dânsul cu un ton de bas.

— Vă salut — răspunsei repede cu gura plină și seulându-mă în picioare.

— Sunt preotul I... se recomandă dânsul, întinzându-mi mâna.

— Învățătorul X... răspunsei eu, evacuând alimentele din gură, cu o înghițitură forțată, care era să-mi scoată lacrimi.

— Când ai venit domnule învățător?

— Astăzi, nu de mult.

— Cu ce ți-ai adus atâta bagaj?

— Le-am adus cu o căruță. Le-aș fi dus direct la școală, dar n'a vrut să mai meagă căruțașul. Se grăbea să încarce niște fân. Apoi nici cheia, nu știam, unde e. În felul acesta am fost silit să vă deranjez.

— Nu face nimica domnule. Bine că te-a adus Dumnezeu. Credeam că rămânem anul ăsta fără dascăl. Am fost tare năcăjit.

De când o preluat statul școlile văd că merge tare greu.

— Da, am fost pe la școală. Deodată însă, nu știu ce să înțeleg?!...

— Acuma, domnule, poștește și mănă. Fă bine și mă scuză o țară. C'apoi le-om discuta noi toate.

Și plecă grăbit în casă.

◆◆◆◆◆

Sportive.**„Mica“ — „C. F. R. Simeria“
5--1 (1--0)**

Pe arena din Gura-Barxa s'au întâlnit — Duminică în 12 a. c. — formațiile grupărilor »Mica« din Brad și »C. F. R.« din Simeria.

Cu toate că timpul a fost defavorabil, până la ora 3^{1/2}, peluza și tribuna număra peste 500 spectatori, — cari veniseră să vadă cum sdrobește »Mica« pe »ceferiști«.

Continuând seria succeselor »Mica« a dispus Duminică net de C. F. R. Simeria.

Miciști superiori aproape tot timpul puteau marca mai mult, mai ales în repriza primă.

Totuși nu putem spune că în acest match, Miciștii au desfășurat ceea ce se numește »joc«, poate din cauza timpului, a terenului sau fiindcă au fost părăsiți de condițiile bune de formă.

Tripleta dela înaintare (Aliman, Bortos și Pop) a avut ghinionul să fie lipsită de formă, datorită cărui fapt a practicat foarte adeseori un joc confuz și puțin cam brutal.

Oaspeții nu s'au remarcat prin nimic, deși jumătate din jucătorii lor erau din categoria »a«.

Un singur fapt, m'a surprins, atât gazdele cât și oaspeții au suferit de nervozitate, fapt care la ivirea diferitelor greșeli — le-a dat prilejul să se certe, vădind astfel o totală lipsă de disciplină.

Din acest motiv, se părea că repriza primă va rămâne albă, fiindcă toate încercările lui Bortos și Aliman se sparg pe șosea.

Totuși ei nu descurajează, încep să alimenteze extremele cari ratează aproape toate ocaziile, afară de Pop, care prin interceptarea unei mingi scăpată de portarul oaspeților, reușește să marcheze primul goal, pentru »Mica«, merit să statornicească scorul reprizei.

La reluare, miciștii încurajați de acest prim rezultat, iușesc de așa natură aliura jocului, încât ceferiștii sunt masați în careu. Oaspeții încep să devină mai duri, poate din cauza că nu reușiseră să întreprindă, în repriza primă, nicio acțiune mai periculoasă. Miciștii atacă intens, Bortos deschide pe lesenski care fiind într'o poziție bună marchează imparabil, balonul intrând în plasă nestingherit de nimeni. Din declanșarea unei înțlmășeli la poarta oaspeților, halful Bârzanca reușește să se remarce, marcând al 3-punct pentru »Mica« uitând că și-a perforat propria-i poartă. Ceferiști par demoralizați; totuși Bodea străbătând printre fundașii adversi reușește să înscrie primul punct, salvând astfel omoare simerienilor.

Spre sfârșitul reprizei încursiunile miciștilor încep să devine eficace, penultima se soldează cu un goal, — al patrulea — Bortos confirmând și de astă dată regula dacă un marcezi tu, atunci e rândul meu. Rezultatul definitiv este stabilit de Borcsi II., care fiind deschis de Aliman, marchează imparabil adică al 5-lea goal pecetlind astfel scorul. Dela învingători s'au remarcat în ordine: Trifu, Bortos, Aliman, Borci II., Sturek, iar dela învinși Bodea.

Desigur, că scorul de 5:1 nu reprezintă raportul real de forțe, dintre cele două echipe. Dacă miciști s'ar fi prezentat într'o formă mai bună și ar fi jucat cu mai mult calm puteau să perforeze de 10 ori poarta oaspeților. Să sperăm că până la primăvară și după un antrenament mai îndelungat, ne vor da altă satisfacție. Domnului Cornellu Barbu, care a arbitrat matcul cu competența-i cunoscută, i s'au prezentat următoarele formații.

Mica: Heinrlch, Mogoșan, Sturek, Trifu, Lucaci, Haiduc, Aliman, Pop, Bortos, Jesenski, și Barci II.

C. F. R. Simeria: Pop, Todor, Horvath II., Craitz, Bârzanca, Rusan, Hegedüs, Părau, Bodu, Radea, Ciomor. E. P.

Cinema ORIENT' Brad.

Duminică în 19 Nov.

Valsul lui I. Strauss!

Muzica și viața lui I. Strauss în 9 acte,
cu: Gustav Fröhlich, Pandler Marie și Hans Junkermann.

**Sfințirea școlii primare din
com. Luncoiul de jos**

Or mai fi avut locuitorii din comuna Luncoiul de jos, zilele de sărbătoare, de mulțumire sufletească, dar nu vor uita niciodată pe cea din 12 Nov.

Această zi, zi de sărbătoare pentru toți creștinii, a fost pentru Luncoeni, un moment de satisfacere spirituală, căci au reușit a avea astăzi un fălnic și strălucitor local de școală.

După ce s'a făcut sfințirea noului local de școală, în fața unui numeros public din localitate și imprejurimi, ia cuvântul preotul local d. I. Fugătă. În cuvinte calde și simțite își arată bucuria sufletească că a ajuns să vadă acest local închinat culturii, terminat. S. S. își incheie vorbirea cu cuvintele dreptului Simion: „Acum slobozește Doamne pe robul tăn, că-mi văzu ochii...“. A impresionat mult pe auditor, cuvântarea bătrânului slujitor al Altarului I. Fugătă.

Au mai ținut cuvântări: dnii preoții: Virgil Perian, Brad, Aron Roman, Luncoiul de sus; și dnii: Pavel Lazăr, Ing. Damian și G. Camber.

Toți în general vorbind, au au ătat în culorile cele mai vii imensa importanță a școlii.

În urmă s'au succedat cântece și recitări, executată de elevi sub conducerea inimosului dascăl d. P. Pătroescu.

La banchetul, aranjat de comitetul școlar, au toastat: D. Pavel Lazăr, pentru: dna și d. notar I. Morariu, oameni cu largă înțelegere și cu multă dragoste pentru școală, au ajutat sub toate formele ca acest local să fie terminat; pentru preotul local, pentru învățătorul S. Pătroescu, căruia i se cuvine cinste, pentru munca depusă, și pentru comitetul școlar. Au mulțumit, preș. Comitetului școlar și inv. P. Pătroescu. Toasturile se termină cu vorbirea d. Marin Popa.

Dea Domnul ca țara noastră să aibe mulți la număr cari să lucreze cu afăta zel pentru școală, ca d. notar Morariu, d. inv. Pătroescu, și d. preot Fugătă și ca membrii comit. școlar, cari deși țărani, pot fi luați ca exemplu de mulți alții cari nu au nici un pic de bună voință față de această instituție, care numai bine le face. G. C.

Informații din Zarand

— **Societatea de propagandă culturală** „Mica“ a aranjat o petrecere cu teatru și dans în seara zilei de 11 l. c., în Casinoul Funcționarilor din Gura Barza. După cuvântul de deschidere, ținut d. D. Veluiceriu, s'a jucat piesa „Vacanțiile“.

Diletanții au jucat bine.

— **Colaboratorul nostru**, d. dr. Cornel Tisu, a reușit al 10-lea, din 20 candidați; la examenul de igenist, ținut zile trecute la București.

Felicitări!

S'a pierdut pe drumul dela Câmpeni la Scârșoara un mosor (cărigă) neagră, mare ca palma, înfășurată șpargă neagră subțire.

Cine-l va aduce la redacție va primi suma de 500 lei.

— **Zilele trecute** locuitorul din Brad, Petru Luca, în vârsta pe 70 ani, s'a sinucis, spânzurându-se de o grindă a casei sale.

Cauza? Se zice că e beția. Era alcoolic.

— **În urma intervențiilor** făcute de dl. C. Ciocan, dir. liceului „Avram Iancu“, ministerul de instrucțiune, a aprobat ca localul fostei școli normale de fete, să treacă în folosința liceului, utilizându-l ca internat pentru elevii liceului.

Prin acestea d. Ciocan, a obținut un frumos succes.

— **Un gest frumos.** D. Ferdinand Kis, funcț. la soc. „Mica“ — Gura Barza, cercetând și găsinđ că numele adevărat al său este Sălăjan, deci român de origină, s'a hotărât să-și schimbe numele de Kis, care din motive necunoscute îl adoptase tatăl său sub era magheară, în Sălăjan.

Felicitările noastre dle Sălăjan.

Iar gestul d-tale să fie exemplu -tuturor...

— **Bonurile de impozite.** Intrucât asociația inv. din jud. Hunedoara nu se interesează de această chestiune importantă, bonurile, circula svonul printre învățătorii plășilor Avram Iancu și Brad, că se vor retrage din asociație.

Acest fapt se va împlini cu ocazia cercului regional, care se va ține la Brad, în Dec.

Știri de tot felul

— **Pe ziua de 15 Nov. c.** se repun în circulație trenurile automotoare 377 și 366 între Ineu—Șebis și se modifică mersul trenurilor aut. 387 între Ineu—Cermei. Tr. 377 pleacă din Ineu ora 14.28 și sosește la Șebis ora 15.17.

Tr. 366 pleacă Șebis ora 15.22 și sosește la Ineu ora 16.10; iar tr. 387 pleacă din Ineu ora 16.12 și sosește Cermei ora 16.42.

— **Martii a început** în fața Consiliului de revizie judecare recursului lui B. Zeltski, repr. Scodei în București, condamnat la 5 ani închisoare pentru rupere de sigilii și deținere de acte militare.

— **Pentru repararea** localurilor de școli primare din țară, ministerul instrucțiunii a repartizat suma de 5 milioane.

— **Se spune că** soția d. Puiu Dumitrescu, secretarul particular al M. S. Regelui, în etate de 25 ani, și-a pus capăt ziiilor, aruncându-se dela etajul al II-lea al vilei sale dela Sinaia.

Cauza sinuciderei nu se cunoaște încă.

ERATĂ

În articolul „Început de carieră“, s'au strecurat mai multe greșeli de ort. s'a sărit și câteva fraze, făcându-se astfel un pasaj neînțeles.

Cerem scuză cetitorilor și autorului art.

**Ondulații și manicule
eftine și bine executate
se fac la**

INSTITUTUL COSMETIC

— Brad. —

D-na ANA BERKOVITS

Vis-avis de protopopiat.

La 25 NOEMBRIE c.

va apăra de sub tipar, în editura librăriei „ZARAND“,

**Calendarul Minierului
și
Calendarul Satelor.**

Două cărți folositoare, cari nu trebuie să lipsească din casa nici unui sătean și mai ales din casa minierului.

Afară de partea calendaristică, ele cuprind multe sfaturi folositoare.

De exemplu: Unde sunt reșed. inspectoratelor miniere; cum trebuie să se timbreze un contract, o chitanță, facturi, etc; Explicarea viselor, sfaturi practice în ale gosp., data târgurilor din toate com.

Se mai găsesc povestiri, poezii, snoave, etc., pentru citit la sărbători.